

Predlog mentora i komisije za ocjenu podobnosti magistarske teme
kandidatkinje Tiane Čović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
Danila Bojovića bb
P.f. 91
81402 Nikšić
Crna Gora

UNIVERSITY OF MONTENEGRO
FACULTY OF PHILOLOGY
Danila Bojovića bb
P.O. Box 91
81402 Nikšić
Montenegro

Tel.: +382 40 224 008, 243 912, Fax: +382 40 224 008, www.filoloski.ac.me, e-mail: filoloski@ac.me

№ 01-1015
Datum 12.09.2011.

UNIVERZITET CRNE GORE
CENTAR ZA STUDIJE I KONTROLU KVALITETA
Odbor za monitoring magistarskih studija

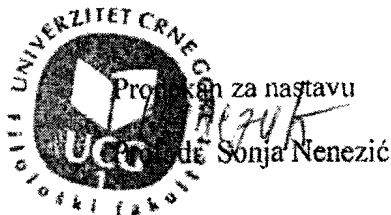
Poštovani,

Komisija za magistarske studije Filološkog fakulteta, u sastavu: prof. dr Sonja Nenezić, predsjednik, doc. dr Milica Vuković, član, i doc. dr Spomenka Delibašić, član, dala je saglasnost na prijavu teme magistarskog rada pod nazivom:

Analiza adaptacije i recepcije anglicizama u crnogorskom jeziku u kontekstu evroatlanskih integracija

kandidatkinje Tiane Čović, br. indeksa 4/12, SP Prevodilaštvo.

Slijedeći dalju proceduru, prijavu dostavljamo Odboru za monitoring magistarskih studija da o njoj da mišljenje.

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET NIKŠIĆ
Vijeću Filološkog fakulteta

Prijava teme magistarskog rada

Na osnovu člana 22, st. 2 i 4, i člana 23. *Pravila studiranja na postdiplomskim studijama* podnosim prijavu teme magistarskog rada iz predmeta Semantika.

Temu za izradu magistarskog rada predlažem u dogovoru sa predmetnim nastavnikom prof. dr Vesnom Bulatović.

Prijava sadrži: biografiju, naziv i kratku razradu teme, strukturu rada i obrazloženje, na koje je saglasnost dao, svojim potpisom, nastavnik na odabranom predmetu.

Kao mentora za izradu magistarskog rada predlažem prof. dr Vesnu Bulatović, čiju pisanu saglasnost prilažem uz prijavu.

U Nikšiću, 21. 07. 2017.

Ime i prezime studenta, broj indeksa

Tiana Čović 4/12

Potpis studenta

Tiana Čović

Studijski program

Prevodilaštvo

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO: <u>21.07.2017.</u>			
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRIJEDNOST
<u>01</u>	<u>869</u>		

1. BIOGRAFIJA KANDIDATA

Lični podaci

Ime i prezime: Tiana Čović
Datum i mjesto rođenja: 25.01.1988. Bijelo Polje, Crna Gora
Adresa: Ul. Beogradska 68, Podgorica, Crna Gora
Broj telefona: +382 69 506 866
E-mail: tianachovic@gmail.com

Obrazovanje

Specijalističke studije - Prevodilaštvo, Institut za strane jezike

Radno iskustvo

Honorarni saradnik u nastavi na nematičnim fakultetima Univerziteta Crne Gore

2. TEMA

Naziv teme

ANALIZA ADAPTACIJE I RECEPCIJE ANGLICIZAMA U CRNOGORSKOM JEZIKU U KONTEKSTU EVROATLANTSKIH INTEGRACIJA

Kratka razrada teme

Rad se bavi analizom promjena koje su se desile u leksici crnogorskog jezika u kontekstu evroatlantskih integracija. Analiza obuhvata period od od 2007. godine, kada je proces integracija formalno počeo.

Glavni predmet analize su pozajmljenice iz engleskog jezika (anglicizmi) koje su postale jedinice našeg leksikona uz manji ili veći stepen prethodne adaptacije. Istraživanje će obuhvatiti semantičku i pragmatičku analizu anglicizama, ali i promjene u značenju i upotrebi domaćih riječi do kojih je došlo pod uticajem novih anglicizama.

Drugi predmet analize jeste recepcija anglicizama (stav prema anglicizmima kao novim leksičkim jedinicama, ali i stepen razumijevanja) među pripadnicima stručne i opšte javnosti.

3. STRUKTURA RADA

U uvodu će se dati teorijski pregled dosadašnjih istaživanja u ovoj oblasti i izdvojiti ona koja su bila najznačajnija i najkorisnija u procesu izrade ovog rada. Biće riječi i o uticaju engleskog jezika na globalnom nivou, jezičkoj politici različitih zemalja u kojima je značajan uticaj engleskog na službeni jezik, te o pitanju da li postoji bojazan od pretjeranog upliva anglo-američke kulture kroz engleski jezik.

Centralni dio rada jeste obrada korpusa gdje će se analizirati adaptacija anglicizama, uspostavljeni odnosi približne sinonimije, kao i utvrditi tipovi promjena u leksičkom fondu. Izvršićemo i klasifikaciju anglicizama i ocijeniti stepen opravdanosti. Korpus rada obuhvata pisane izvore u desetogodišnjem periodu, i to: članke iz crnogorskih dnevnih listova Dan, Vijesti, Dnevne novine, i Pobjeda, kao i kompletne izvještaje o napretku, zvanična saopštenja upravnih organa, stručna mišljenja, strategije, akcione planove i ostala relevantna dokumenta u oblasti evroatlantskih integracija.

Anglicizmi prikupljeni obradom korpusa poslužiće i za izradu upitnika kojim će se ocijeniti stav građana prema upotrebi novih anglicizama i provjeriti njihovo razumijevanje. Struktura upitnika bliže je opisana u nastavku.

U zaključku se na osnovu rezultata obrade korpusa određujemo prema ključnim hipotezama rada - prvoj, da je došlo do značajnih promjena leksičkog fonda crnogorskog jezika, dominantno kroz bogaćenje leksičkog fonda pozajmljivanjem iz engleskog, - drugoj, da su anglicizmi doveli do promjene značenja domaćih leksičkih jedinica koje su sa anglicizmima u odnosu približne sinonimije, i - trećoj, da građani različito gledaju na upotrebu ovih novih anglicizama i u različitoj mjeri ih razumiju i koriste. Rezultati ankete pružiće odgovor na značajno pitanje - da li je stepen razumijevanja ove kategorije novih anglicizama toliko nizak da prosječnom građaninu onemogućava da aktivno učestvuje u ovom važnom procesu.

4. OBRAZLOŽENJE

Obrazloženje naziva rada

Istraživanje pripada domenu kontaktne lingvistike budući da se bavi promjenama u leksici crnogorskog jezika (jeziku primaocu) nastalim usljed neposrednog kontakta sa engleskim (jezikom davaocem). Promjene pratimo od 2007, kada je potpisan Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica i Crne Gore. Ovaj period od deset godina doveo je do promjena u leksici koje su dovoljno brojne i složene da zavrjeđuju temeljnu analizu.

Predmet istraživanja

Kontakt engleskog i crnogorskog jezika i promjene nastale iz njega predstavljaju predmet ovog rada i ograničene su na kontekst evroatlantskih integracija. Ovaj proces odvija se intenzivno posljednjih deset godina i dovodi do značajnih promjena kako u vanjezičkoj stvarnosti (dominantno u pravnom i ekonomskom sistemu), tako i u samom jeziku. Promjene su najupadljivije na leksičkom nivou, uglavnom u vidu pozajmljenica sa manjim ili većim stepenom adaptacije. Pored načina adaptacije, predmet naše analize je i recepcija među pripadnicima stručne i nestručne javnosti.

Hipoteza sa obrazloženjem

Polazimo od pretpostavke da se leksika crnogorskog jezika promijenila tokom prethodnih deset godina zbog velikog broja anglicizama. Te promjene ogledaju se, prije svega, u bogaćenju leksičkog fonda novim jedinicama da bi se imenovao do tada nepostojeći koncept, ali i uvođenju novih naziva za već postojeće koncepte.

Druga naša pretpostavka jeste da je do promjena u leksici došlo i u vidu pomjeranja značenja, naročito specijalizacije. Pod promjenom značenja u ovom kontekstu podrazumijevamo

promjene značenja domaće riječi koja je u odnosu približne sinonimije sa anglicizmom. Ta promjena može biti u vidu specijalizacije (sužavanja) značenja domaće riječi.

Kada su u pitanju anglicizmi, pretpostavljamo da su neki u upotrebi samo u užem domenu jezika struke, dok su neki ušli u širu upotrebu.

Konačno, pretpostavka je da su promjene različito prihvaćene od strane građana, prije svega u zavisnosti od životne dobi, ali i od načina izloženosti (na poslu ili preko štampanih medija).

Rezultati polaznog istraživanja

Naše polazno istraživanje potvrdilo je neke od ovih pretpostavki. Korpus je uključio izbor dijelova nekoliko izvještaja o napretku i članke crnogorskih štampanih medija o evroatlantskim integracijama iz različitih godina tokom proteklog desetogodišnjeg perioda. Uočene su promjene kod leksičkih jedinica u crnogorskom jeziku. Budući da tokom procesa prilagođavanja anglicizmi stupaju u sinonimijske odnose sa već postojećim domaćim riječima, središte naše pažnje bila je upravo ta semantička relacija. Ispostavilo se da smo uočili sve vrste sinonima prema klasifikaciji autora Prčića (Prčić: 2005).

Prvi takav primjer su inercijski sinonimi gdje se javlja paralelna upotreba već postojeće riječi i anglicizma, što dovodi do određenih nuspojava. Na primjer, uočeni su tautonimi (*implementacija* naspram *spровоđenje*) i pleonazmi, kroz nepotrebno dodavanje sekundarnog kolokata čije je značenje već sadržano u primarnom kolokatu (*potvrdna ratifikacija*). Takođe, dolazi i do proširivanja denotativnog značenja. Na primjer, pored ustaljenog značenja riječi *training* u sportskom žargonu, nastaje novo značenje obuka ili obučavanje u kontekstu evroatlantskih integracija. Ovo novo značenje polako ulazi u ostale domene jezičke upotrebe. Takođe, dolazi i do sužavanja značenja.

Riječi *tender* i *konkurs*, koje su se paralelno koristile u početku, dovele su do suženja značenja riječi *tender*, koje sada označava posebnu vrstu konkursa. Rezultat ove promjene jeste specijalizacija značenja za određeni kontekst upotrebe. Pronašli smo i primjer djelimičnog potiskivanja postojeće riječi.

Umjesto riječi *prednost*, *dobrobit*, u medijima, kao i u zvaničnim saopštenjima o napretku Cme Gore ka evroatlantskim integracijama, mnogo više se koristi *benefit*, čak i *benefiti* (tvorbeno adaptacija). Domaća riječ gotovo da je isključena iz upotrebe u ovom kontekstu. Polazno istraživanje ukazalo je i na anglicizme koji su vremenom doveli do kreiranja nove riječi kako bi se imenovao novi koncept. Takav primjer je anglicizam *trek rekord* (za englesko *track record*), koji je vremenom, kako se bolje razumio sam koncept, doveo do neologizma *bilans ostvarenih rezultata*. Kao što je već istaknuto, vrste i složenost promjena govore nam da analiza većeg jezičkog uzorka može dovesti do rezultata vrijednih jedne magistarske teze.

Svrha i cilj istraživanja

Ciljevi rada su višestruki. Temeljnomo analizom i klasifikacijom daćemo jasnu sliku o promjenama leksičkog fonda u crnogorskom, jeziku primaocu. Nadalje, utvrdićemo koji je procenat i frekvencija upotrebe anglicizama u stručnom i novinskom tekstu, koja je oblast javnog života primila najveći broj anglicizama, te koliko se novi anglicizmi zaista razumiju i koriste.

Metode koje će se primijeniti

U procesu izrade rada korišćićemo metode semantičke analize, kao i kvalitativnu metodu - anketu (upitnik) za provjeru razumijevanja novih riječi.

Analiza promjena u leksici počće pregledom domaćeg korpusa u svrhe identifikovanja novih leksema. Na osnovu semantičke analize pozajmljenica pridruzićemo im parnjake iz domaćeg leksikona. Našu pretpostavku da semantička relacija približne sinonimije dovodi do promjena značenja jednog člana provjerićemo analizom upotrebe domaćih parnjaka.

Konačno, kvalitativnom metodom - upotrebom ankete (upitnika) provjeravamo razumijevanje i prihvćanje.

Upitnik će biti namijenjen različitim populacionim grupama (na primjer, studentima, zaposlenima u državnoj upravi, koja je najviše izložena ovim anglicizmima, kao i zaposlenima van

državne uprave (npr. zaposlenima u privatnim firmama ili bankama). Rezultati bi trebalo da pokažu stepen razumijevanja u zavisnosti od, između ostalog, vrsti i učestalosti izloženosti ovim leksičkim jedinicama. Važan aspekt obrade upitnika biće i starosna struktura ispitanika. Upitnik će kombinovati otvorena i zatvorena pitanja kroz koja želimo da utvrdimo kakvo je njihovo razumijevanje (prepoznavanje, opisivanje ili mogućnost samostalne upotrebe).

Dodatne napomene:

Prije polaznih istraživanja na jezičkom uzorku analizirali smo postojeće akademske radove koji su povezani sa anglicizmima kako bi izbjegli ponavljanje. Magistarski rad doc. dr Igora Ivanovića pod nazivom *Anglicizmi u crnogorskom jeziku u oblasti kompjuterskog registra* bavi se problematikom anglicizama u kompjuterskom žargonu u crnogorskom. Mr Bojana Nikolić bavila se izučavanjem anglicizama i posuđenica uopšte u radu pod naslovom *Anglicizmi u crnogorskom jeziku*, dok se mr Radmila Radonjić bavila anglicizmima u jeziku omladine u radu naslovljenom *Anglicizmi u crnogorskom omladinskom žargonu*.

Ovaj rad je drugačiji od prethodnih zato što se bavi relativno novim fenomenom, anglicizmima koji su u naš jezik ušli u periodu evroatlantskih integracija, ali i analizom integracije ove specifične leksike, njene formalne i semantičke adaptacije, kao i pragmatičke realizacije.

Sadržaj rada

I UVOD / TEMA ISTAŽIVANJA, CILJEVI I HIPOTEZA

II APSTRAKT

III TEORIJSKI PREGLED

IV OBRADA KORPUSA

V REZULTATI

VI UPITNIK

VII ZAKLJUČCI

VIII PREDLOZI I SUGESTIJE

IX GLOSAR

X LITERATURA

Popis osnovne literature

- Božić, J. (2003). „Jezičke pozajmljenice u sociolingvističkom ključu”, u: *Glasnik Narodne biblioteke Srbije* 1/2013, Beograd.
- Bugarski, R. (1996). „Strane reči danas: pojam, upotreba stavovi”, u: *O leksičkim pozajmljenicama*, J. Plankoš (ur.), Subotica: Gradska biblioteka Subotica, Institut za srpski jezik Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd.
- Bugarski, Ranko (2005). *Jezik i kultura*, Biblioteka XX vek, Beograd.
- Bugarski, Ranko (2009). *Evropa u jeziku*, Biblioteka XX vek, Beograd.
- Đorđević, R. (2000). *Uvod u kontrastiranje jezika*, 4.dop.izdanje, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu. Beograd.
- Filipović, R. (1971). *Kontakt jezika u teoriji i praksi*, (Language Contacts in Theory and Practice, Zagreb.
- Filipović, R. (1972). „Some problems in studying the English element in European languages”, in: *Studia Anglica Poznaniensia*, vol.4, Poznań. 141-158.
- Filipović, R. (1974). „A contribution to the Method of Studying Anglicisms in European Languages”, in: *SRAZ* 37, Zagreb. 135-148.
- Filipović, R. (1977a). „Some basic principles of languages in contact reinterpreted”, in: *SRAZ* 43, Zagreb, 157-166.
- Filipović, R. (1977b). „English Words in European Mouths and Minds”, in: *Folia Linguistica*, X 3-4, The Hague, 195-206.
- Filipović, R. (1977c). „Primary and secondary adaptation of loan-words”, in: *Wiener Slavistisches Jahrbuch*, XXIII, Wien, 116-125.
- Filipović, R. (1988). „Fonološke varijante u Rječniku anglicizama u hrvatskom ili srpskom jeziku”, u: *Filologija* 16, Zagreb.

- Filipović, R. (1986). *Teorija jezika u kontaktu: Uvod u lingvistiku jezičnih dodira*. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnost, Zagreb.
- Filipović, R. (1990). *Anglicizmi u hrvatskom ili srpskom jeziku: porijeklo, razvoj, značenje*. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb.
- Filipović, R. (1991). „Neposredni jezični dodir u hrvatskim dijalektima u SAD”, u: *Senjski zbornik*, Senj, 18/1, 31-40.
- Filipović, R. i Menac A (1993). „Transfonemizacija u Rječniku anglicizama u ruskom jeziku: teorija i primjena”, u: *Suvremena lingvistika*, Zagreb.
- Filipović, R. i Menac A. (1996). „Semantička adaptacija u Rječniku anglicizama u ruskom jeziku: teorija i primjena”, u: *Croatica*, XXVI, 42/43/44. Zagreb.
- Furiassi, C. (2008). „Non-Adapted Anglicisms in Italian: Attitudes, Frequency Counts, and Lexicographic Implications”, in: *Anglicisms in Europe: Linguistic Diversity in a Global Context*, Pułaczewska H. and Fischer R. (eds.), Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne.
- Görlach, M. (2002). *English in Europe*, Oxford University Press, Oxford.
- Ivanović, I. (2009). *Anglicizmi u crnogorskom jeziku u oblasti kompjuterskog registra*. Magistarski rad, Institut za strane jezike. Podgorica.
- Kovačević, Ž. (2009). *Lažni prijatelji u engleskom jeziku – zamke doslovnog prevođenja*, Albatros Plus, Beograd.
- Lakić, I. (2007). „Crnogorski jezik - traženje identiteta“, u: *Jezik i identitet*, J. Granić (ur.), Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku. Zagreb-Split.
- Lakić, I. (2008). „Anglicizmi u crnogorskom jeziku”, u: *Međunarodni naučni skup - Njegoševi dani*. Cetinje.
- Mederal, K. (2016). „Jezične bakterije – pomagači ili štetiočine u jezičnome organizmu”, u: *Hrvatski jezik: znanstveno-popularni časopis za kulturu hrvatskog jezika*, Vol.3, No.3.

- Mišić-Ilić B. (2011). „Anglosrpski i serglish: dva varijeteta srpskog jezika nastala pod uticajem engleskog, u: *Međunarodni zbornik Primenjena lingvistika u čast Ranku Bugarskom: Jezik u upotrebi / Language in Use*, Vera Vasić (ur.) 71-93.
- Mišić-Ilić, B. i Lopičić, V. (2011). „Pragmatički anglicizmi u srpskom jeziku”, u: *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, vol 54 (1): 261-273.
- Oxford Collocations Dictionary* © Oxford University Press, (2009). USA; Pap/Cdr Ne edition.
- Oxford Advanced Learner's Dictionary*, 7th Edition © Oxford University Press, (2005). USA.
- Prčić, T. (2005). *Engleski u srpskom*, Zmaj, Novi Sad.
- Prčić, T. (2008). *Semantika i pragmatika reči*, Zmaj, Novi Sad.
- Rudnicka, E. (2007). „Does social-economic EU integration require as well linguistic integration? The position of national languages in a hierarchy of cultural values in the EU”, in: *Psychology of Language and Communication*, Vol. 11, No. 2, University of Warsaw.
- Turk, M. (2002). „Tvorbene značajke kalkova”, u: *FLUMINENSIA*, god. 14, br. 1.
- Vasić, V., Prčić T. i Nejgebauer G. (2001). *Rečnik novijih anglicizama*, Zmaj, Novi Sad.
- Weinreich, U. (1986). *Languages in Contact: Findings and problems*, Mouton & Co. N.V. Publishers, The Hague, Netherlands.

Saglasnost na obrazloženje teme

Ime i prezime nastavnika

prof. dr Vesna Bulatović

Potpis nastavnika na odabranom predmetu

V. Bulatović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET NIKŠIĆ
Vijeću Filološkog fakulteta

Saglasnost za prihvatanje mentorstva

U skladu s članom 23 Pravila studiranja na poslijediplomskim studijama, prihvatom mentorstvo
za izradu magistarskog rada pod naslovom ANALIZA ADAPTACIJE I RECEPCIJE ANGLI-
CIZAMA U CRNOGORSKOM JEZIKU U KONTEKSTU EVROATLANTSKIH INTEGRACI-
JA, studenta Tiana Čović.

U Nikšiću, 21.07. 2017.

Ime i prezime nastavnika

prof. dr Vesna Bulatović

Potpis nastavnika

VBulatovic

Univerzitet Crne Gore

Centar za studije i kontrolu kvaliteta
telefon: +382 20 414 252
e-mail: office@qas.ac.me

www.qas.ac.me

**KOMISIJA ZA POSLIJEDIPLOMSKE STUDIJE
FILOLOŠKI FAKULTET
-PREDSJEDNIKU KOMISIJE -**

Na sjednici održanoj dana 15.09.2017. godine, u vezi sa prijavom teme magistarskog rada pod nazivom **„ANALIZA ADAPTACIJE I RECEPCIJE ANGLICIZAMA U CRNOGORSKOM JEZIKU U KONTEKSTU EVROATLANSKIH INTEGRACIJA“** kandidata Tiane Čović, Odbor za monitoring magistarskih studija, u skladu sa nadležnostima definisanim članom 13 Pravilnika o organizaciji i radu sistema za osiguranje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Odbor je konstatovao da prijava teme magistarskog rada sadrži sve elemente propisane članom 23 Pravila studiranja na poslijediplomskim studijama i predlaže sprovođenje dalje procedure. Komisija za poslijediplomske studije treba da prati dalji tok izrade magistarskog rada i usklađenost sa predloženom prijavom.

Podgorica, 15.09.2017.

Broj: 01/3-2365/1

ODBOR ZA MONITORING MAGISTARSKIH STUDIJA:

Prof. dr Aleksandar Vujović

Prof. dr Ljiljana Kaščelan

L. Kaščelan

Prof. dr Nataša Raičević

N. Raičević

Doc. Dubravka Drakić

D. Drakić

Prof. dr Žarko Dašić

NASTAVNO-NAUČNOM VIJEĆU
FILOLOŠKOG FAKULTETA U NIKŠIĆU

Predmet: predlog komisije za ocjenu podobnosti teme i kandidata

Poštovani,

Nakon dobijanja pozitivnog mišljenja Odbora za monitoring magistarskih studija o prijavi teme magistarskog rada kandidatkinje Tiane Čović "Analiza adaptacije i recepcije anglicizama u crnogorskom jeziku u kontekstu evroatlantskih integracija" dostavljam predlog komisije za ocjenu podobnosti teme i kandidata.

Moj predlog za sastav komisije je kao što slijedi:

Prof. dr Igor Lakić, član
Doc. dr Olivera Kusovac, članica
Prof. dr Vesna Bulatovic, mentorka

Srdačno,

Vesna Bulatovic

Podgorica, 21/9/2017